

Dodnes je pro mě těžké, když se lidé dozvídají o tragédiích, říká vedoucí Územního odboru Policie ČR v Opavě Petr Častulík

Vyhýbal jsem se tomu klíšé přirovnání jako čert kříži. Ale při rozhovoru s plukovníkem Častulíkem jsem opravdu dospěl k názoru, že ho musím přirovnat k radu Vacátkovi. Jen s tím rozdílem, že šéf opavské policie na rozdíl od herce Jaroslava Marvana je vysportovaný člověk a velmistr ve střelbě. Ovládá několik jazyků, má vystudováno několik vysokoskolských oborů a studuje i nadále. Nemá v sobě zášť. Pochází z Jeseníka, ale Opava se mu stala domovem. Nyní se rozhodl rady strážců zákona opustit. Proč? Jak slaví Vánoce? Který případ ho nejvíce zasáhl? To i spoustu dalších věcí naleznete v následujícím rozhovoru.

Když zrovna nechytá zločince, loví ryby.

Původně jsem tento rozhovor chtěl vést v pohodovém vánočním stylu. Ale došlo ke střelbě v Ostravě, kdy útočník zabil sedm lidí a pak sám sebe. Zažil jste někdy něco podobného?

Náštesti nezážil. Pokud si vzpomínám, tak ostravský útok patří po Uherském Brodu ke druhému útoku tohoto typu. Je dobře, že se u nás takové akce běžně nedějí. Policisté se snaží na obdobné akce připravovat - zde mohou jen připomenout nácvik útoku aktivního střelce v jedné z opavských škol, který v souvislosti s tragédií v blízké Ostravě najednou dostává úplně jinou perspektivu.

Co si myslíte o zásahu policie? Útočník ji utekl, protože šel po jiných schodech... Pak ho začala hledat až na základě údajů jeho matky a nakonec se před zadržením zastřelil.

Tady bych byl zdrženlivý. Stejně jako u každé velké a mediálně sledované kauzy se hned od začátku objevuje spousta spekulací a nepřesností. Mnoho rádooby odborníků a znalců představuje své názory a kritické pohledy a je otázkou, jak relevantních dat vycházejí. Objektívni a komplexní hodnocení však není

„Tým vedoucích, se kterými jsem pracoval v Opavě, je jeden z nejlepších, jaký jsem ve své kariéře zažil.“

Pojďme od této tragédie. Pane plukovníku, dozvěděli jsme se, že v čele opavské policie končíte. Co vás k tomu vede?

U policie sloužím už sedmadvacet let a v řídicí funkci dvanáct. Musím se přiznat, že hlavním důvodem, proč jsem se rozhodl pro svůj odchod, je rodina. Množství úkolů a povinností, které jsem řešil, bylo často na úkor mé manželky a dětí. Synovi je patnáct a dceři třináct a uvědomuji si, o kolik společných zážitků a pozornosti jsem je kvůli pracovním povinnostem připravil, a mám už jen pár let, které si s nimi můžu užít, než dospějí.

Co bylo za ty roky u policie nejlepší? Za sebe můžu říci, že rád

pracuji s lidmi. Myslím si, že v dobrém týmu člověk dokáže víc, ať už jde o samotné odhalování trestné činnosti nebo řešení ekonomických či personálních otázek. To, co je pro mě dodnes těžké, je být přítomen tomu, když se lidé dozvídají o tragédiích, které postihly jejich nejbližší, zejména pokud jde o děti. Samozřejmě pozitivní vždy bylo, když se nám podařilo dobrou práci nějaké tragédii zabránit.

Budu stručný. Příklad?

Mezi ty nejšťastnější patří třeba případ jedné nalezené seniorky. Měla vysoký věk a občas nějaké zdravotní indispozice. Dostali jsme informaci od rodinných příslušníků, že odešla z domu a je neznámo kde. Byl čerstvě napadaný sníh a teplota kolem nuly. Bylo nám jasné, že pokud ji rychle nenajdeme, je v ohrožení života. Přivolali jsme veškerou techniku, kterou jsme měli. Včetně vrtulníku. A paní se nám podařilo najít. Sice byla podchlazená,

ale uvědomovali jsme si, že nebyť našeho zásahu, tak by do rána zmrzla.

A v opačném gardu? Je nějaký případ, který se vám zapsal pod kůži v tom negativním smyslu?

Je jeden takový případ, který se mi zapsal do hlavy a občas se mi vrací. Byla to situace, kdy se pohádali dva manželé. Manžel vzal svou třiletou dceru a naložil ji do auta. A v rámci sebevražedného, respektive i vražedného, úmyslu naboural do protijedoucího kamionu. Zahynul jak on, tak dcera. Já byl na místě. A shodou okolností jsem měl stejnou starou dceru. A co bylo úplně nejhorší, ta holčička tam měla plyšáka podobného, s jakým si hrála má dcera. Byl to smutný zážitek, kdy jsem si říkal, že když ho přežiju... (podívá se bolestně do země a na chvíli se odmlčí), byl to zkrátka smutný zážitek...

Bude vám po práci policisty smutno?

To víte, že bude. Možná víc po lidech, se kterými jsem se v rámci svého působení setkal. Tým vedoucích, se kterými jsem pracoval v Opavě, je jeden z nejlepších, jaký jsem ve své kariéře zažil. Nicméně jsem z podstaty optimista, a tak už se těším i na budoucí výzvy.

Jak hodnotíte opavskou policii? A víte už, kdo bude vaším nástupcem?

Z hlediska výsledku při odhalování trestné činnosti hodnotím opavskou policii jako velmi dobrou. Zejména bych vyzdvihnul útvary kriminalistické techniky a analytiky, které v poslední době prošly významným materiálním a personálním posílením. Doby, kdy si policisté museli vystačit se zápisníčkem a lupou, jsou naštesti už dávno pryč a jsem rád, že i v Opavě dokážeme jít v tomto směru s dobou. Samozřejmě se

Již od mládí měl jasno, čím bude.

Výcvik sebeobranu na Policejní škole v Hrdově (Častulík na snímku vpravo).

„Rozumět otázkám náboženství je něco, co patří k základům kultury.“

nam ne všechno daří, ale tak to v životě chodí. Zkušenost a odbornost získávají mladí policisté v průběhu mnoha let a k tomu občas patří i ta chyba. Kdo bude mým nástupcem, to nevím. Já osobně jsem panu krajskému řediteli doporučil svou zástupkyni, Natalii Pastuchovou, kterou považují za schopnou a obeznamovanou s prostředím Opavy.

Pokud jsem správně informován, u policie jste pracoval na různých pozicích od pochůzkáře až ke stávajícímu vedoucímu územního odboru. Na kterou z nich nejvíce vzpomínáte?

Asi vás překvapím, ale nejraději vzpomínám na dobu po ukončení Střední policejní školy v Praze, když jsem sloužil na obvodním oddělení na

spějí k tomu, že budou mít v budoucnu méně práce.

Můžete být konkrétnější?

(vrhá lidský úsměv říkájící, že toto si chce nechat pro sebe) Spolupracujeme se Slezskou univerzitou. Ještě teď například sám studuji i historii. A jsou určité aktivity s univerzitou, které bych rád rozvíjel. Velmi si vážím profesora Žáčka (děkan Fakulty veřejných politik Slezské univerzity - pozn. redakce), který je pro mne velkou inspirací. A myslím si, že to je věc, která by mě hodně bavila. Výhodou je, že moje žena je učitelka, velká část mé rodiny také a já sám jsem před nástupem k policii rovněž učil. Takže nějaké zkušenosti mám a umím si představit, že, ať už by to bylo základní, střední nebo vysokoškolské učení, tak by mě bavilo.

Byl pro vás při policejní kariéře někdo vzorem?

Napadla mě dvě jména, která bych zmínil. Oba jsou policisté, se kterými jsem přímo pracoval. Prvním je stávající velvyslanec na Slovensku a bývalý policejní prezident generálmajor Tomáš Tuhy. Pamatuji si jej ještě jako řadového policistu, který se vypracoval přes pozice okresního a krajského ředitele až na vrchol, stal se policejním prezidentem a posléze velvyslanecem. Pro mnohé začínající policisty je příkladem toho, že i z malé pohraniční stanice se můžete vypracovat až do pozice nejvyšších. Druhým pak je Jaromír Tkadlecěk, krajský ředitel ve Zlínském kraji, jehož lze charakterizovat slovy odvaha, statečnost, vytrvalost a důslednost, což jsou vlastnosti, které dnes nevidáme často.

Před necelými šesti roky jste se i s rodinou přestěhoval do Opavy. Jaké to bylo a zůstane zde žít i dále?

Žádná taková změna není snadná. Nebyla ani pro mě. Děti si musely zvykat v nové škole a manželka v nové práci. Co se týče Opavy, je to pro mě jedno z nejkrásnějších měst v České republice. Je to město se spoustou kultury, zeleně a velkou tradicí. Například nedávno jsem byl na křtu nové knihy Opavská Nej a znovu jsem se přesvědčil, jakým přínosem byli opavští rodáci nejen pro region, ale troufám si říci i celý svět. Za těch šest let jsem si v Opavě zvykl a už se tady cítím doma.

Policejní tematika je velmi oblíbená i u spisovatelů a režisérů, máte i v nějakého svého literárního nebo filmového hrdinu detektiva?

Zaujal mě seriál Sherlock. Hlavní hrdina je samozřejmě Sherlock Holmes v podání Benedicta Cumberbathe a je to pro mě jeden z mála krimi seriálů, u kterých vydržím.

Odcházíte v předvánoční době, budou pro vás letos Vánoce jiné?

V něčem ano, a v něčem pravděpodobně ne. Určitě se po sedmadvaceti letech ne-

Rád poznává cizí lidi i země. V Izraeli se seznámil s místním policistou.

budu muset obávat toho, že mě povolají do práce a užiji si klidu a pohody. Na druhou stranu, moje žena je vynikající kuchařka a já miluji cukroví, takže si už formuji v hlavě novoroční předsevzetí a vidím se, jak v lednu beru posilovnu útokem (smích).

Policisté asi nemají jednoduché svátky, že?

PhDr. Bc. Petr Častulík

Narodil se 6. prosince roku 1972 v Jeseníku. Vystudoval Slezskou univerzitu v Opavě a Univerzitu Palackého v Olomouci. U policie pracoval 27 let. Mluví anglicky, polsky a rusky. Je ženatý a má tři děti. Mezi jeho koníčky patří včelaření, rybaření a sportovní střelba.

„Co se týče Opavy, je to pro mě jedno z nejkrásnějších měst v České republice. Je to město se spoustou kultury, zeleně a velkou tradicí.“

Samozřejmě se policisté, hasiči, lékaři, sestry nebo i třeba zaměstnanci elektráren nevyhnou tomu, že podle rozvrhu služeb musí sloužit. Například na Silvestra nás musí být ještě více. Většinou se jde o svátcích domluvit, že je nějaký cyklus, abychom se střídali a bylo to spravedlivé. Nicméně jednou za čas na vás vyjde směna a pak holt jste na štědrý den v práci a rodina to musí přežít.

Je o svátcích nějaký druh kriminální markantnější?

Určitě. Svátky a vůbec dny, kdy dochází k většímu shromažďování lidí, jsou náchylné ke kapesním krádežím. V davu se mohou kapsáři vyřadit. Proto třeba při akci typu rozsvěcování stromku je nasazeno více policistů. A to uniformovaných i neuniformovaných. Snažíme se, aby

to má k sobě samozřejmě blízko, protože při studiu křesťanství se pochopitelně učíte i o jiných náboženstvích. Ale zpět k věci. Já teologii studoval, když už jsem byl u policie. V té době jsem sloužil u služby kriminální policie a měl jsem zaměření na extremismus. A ten zahrnuje nejen ten levicový a pravavicový, jak ho známe, ale i náboženský. Tehdy ještě nehrál u nás takovou roli jako ve světě, ale měl jsem tušení, že bude. Navíc pocházím z věřící rodiny.

Náboženství je tedy pro vás důležité.

Rozumět otázkám náboženství je něco, co patří k základům kultury. Dnes, když například budete poslouchat písničku od Karla Kryla Salome a podobně, tak nerozumíte některým křesťanským příběhům vám dost komplikuje situaci. Proto si myslím, že nějaká elementární znalost Bible by měla patřit k základům vzdělání.

Dost cestujete, že?

Narazíte na Izrael, že? (smích). Já vyrazím za třemi základními lákadly. Prvním je příroda, druhým architektura a stavby a třetím kultura. A k těm patří nejen umění, ale i spiritualita. Nejkrásnější umělecká díla se často také vážou na chrámy a kostely. A k tomu patří příběhy králů a dalších osobností. Mě ale na cestování baví nejen ta účast, ale to, že se člověk může pobavit s místními.

Snažím se vás dotlačit k historce, kterou jste mi povídal, když jste se nedávno potkali u piva. O vnímání muslimských žen.

(smích) Ano, vim. Potkal jsem se s jedním syrským lé-

kařem. Bavili jsme se a jedna z otázek bylo zakrývání muslimských žen. A tam bylo zajímavé, že tak jako my nerozumíme jejich zptisobům, tak oni nerozumí našim. Pro něj je žena krásná tím, že se dělá krásná pro něho. Říkal mi: „Když já přijdu domů, čeká mě krásná a upravená žena. Kráší se pro mě. A u vás je to naopak. Když jde žena ven, zkrášlí se šperky a parfémy a její krásou se mohou kochat jiní. A pak přijde domů, odličí se, obleče se do domácího oděvu a pro vás už krásná být nemusí. A tomu my muslimové nerozumíme.“ A tam mi došlo, že má částečně pravdu. (smích) Z jejich pohledu se jejich ženy dělají krásné pro ně a před cizími svou krásu ukrývají. Naše pro všechny ostatní, kromě nás. (smích) Každá kultura to má jinak.

Co byste popřál nejen policistům, ale všem našim čtenářům do nového roku?

Všem, aby byli zdraví a optimističtí. Když vidím, co se děje ve světě, tak jsem rád, že žiji v České republice, a myslím, že se tu vůbec nemáme špatně. Policistům, aby jejich nelehká práce došla ze strany jejich nadřízených a veřejnosti náležitou ocenění a respektu. Vášim čtenářům pak, aby v Regionu nacházeli nejen zdroj objektivních informací, ale také zábavy a poučení.

Tomáš Pustka

ABEL

Přejeme vám všem krásné Vánoce a děkujeme za přízeň

PF 2020